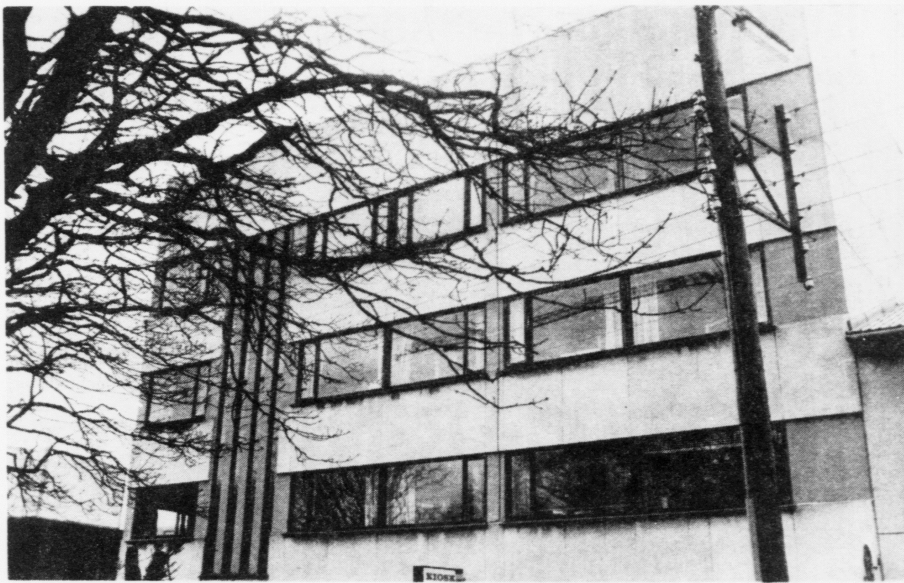

Føroya Handverksmeistarafelag:

Landsverkfrøðingurin gevrur útlendingum arbeiði meðan føroyingar í hópa- tali ganga arbeiðsleysir

Føroya Handverksmeistarafelag hevur í nøkrum greinum í bløðunum viðgjørt ymisk viðurskipti í samfelag okkara.

Onkur av teimum hevur viðgjørt landsverkfrøðing, hansara framferðarhátt og hansara leiklut í samfelagnum annars.

Føroya Handverksmeistarafelag er grundleggjandi ósamt við tað ráðandi politisku leiðsluna um, hvørjar uppgávur ein stovnur sum landsverkfrøðingurin eigur at røkja, tí vit halda, at tað allarmesta er slíkt, sum natúrliga hoyrir tí friu vinnuni til.

Eitt annað álvarsmál er, at landsverkfrøðingurin harafturat fremur beinleiðis ágang imóti tí friu vinnuni við at taka arbeiði frá henni, sum hon annars hevur havt og gjørt stórar iløgur í.

Kundi verið nógv biligari

Tað er samfelagsliga og vinnuliga skeið, at landsins nógv størsti entreprenørur skal vera ein almennur stovnur.

Tað einasta rætta er at leggja landsverkfrøðingstovnin og landsrætt.

in saman í ein stovn, við nøkrum heilt fáum fólku, hvørs einasta uppgáva skuldi verið at mett um og góðkent almenn arbeiði.

Alt annað virkseimi hjá landsverkfrøðinginum: grótbrot, asfaltverk, landssmiðjurnar, berghol, havnir og lendingar, nýgerð og viðlíkahald av vegum, skuldi verið privatiserað, tí tað er av einum slíkum slag, sum natúrliga hoyrir tí friu vinnuni til at kappast um í einum frælslyntum samfelag, har tað er marknaðarmekanismen, sum setir treytirnar og ger av prisi.

Tað skuldi eisini verið natúrligt, at projekteringin av øllum almennum arbeiði verður boðin út til tað privata vinnulivið at kappast um.

Føroya Handverksmeistarafelag ivast onga løtu í, at hetta hevði verið ein nógv biligari loysn fyri tað føroyska samfelagið, tí ein fri kapping hevur altíð verið ein fyrimunur fyri kundan — í hesum ferri tann føroyska skattgjalðaran — framum eitt monopol, sum ikki noyðist at laga sínar prisir eftir útboði og eftirspurning

og teimum treytum, sum ein fri marknaðarskipan annars setir.

Eitt talandi dømi um hvussu monopolið á hesum øki "virkar", fingur vit tá ið ein maskina hjá landsverkfrøðinginum vesturi í Vágum varð í óstandi. Ístaðin fyri at lata ein lokalan mekanikara umvæla brekið, vórðu boð send eftir tveimum almennum smiðum innan av meginlandinum, sum máttu brúka meginpartin av einum degi til eitt brek, sum ein mekanikari í Vágum hevði kunnað gjørt eftir einari løtu.

Trokar seg inn á privatu vinnuna

Men eitt er so 'eikluturin hjá landsverkfrøðinginum í samfelagnum sum heild.

Eitt annað álvarsmál, sum uppaftur minni kann góðtakast, er, at vit ferð eftir ferð fáa dømi um, at landsverkfrøðingurin beinleiðis trokar seg inn á øki, sum tann privata vinnan røkir frammanundan, og tekur arbeiði frá henni.

Vit hava fyrr umrøtt sproytikabinuna, sum landsverkfrøðingurin keypti, hóast tann privata

vinnan hevur ivaleyst av kapasiteti á hesum øki frammanundan.

Sambært umboð fyri landsverkfrøðing, skal henda almenna sproytikabina ikki bert nýtast til tænaustubilar, men "sjálvandi" hevur arbeiðsfólkið loyvi til at nýta kabinuna til okkurt smávægis hjá teimum sjálvum. (Eysturoyggin 5.10. 1991).

Landsverkfrøðingurin hjálpir útlendingum at kappast móti føroyingum

Eitt annað feskst dømi er, at landsverkfrøðingurin hevur keypt sær amboð at sandblása við, og hevur útvegað sær fólk til hetta arbeiði, hóast tað frammanundan eru privat virki í Føroyum, sum sandblása.

Men eisini her hendir tað óhoyrda, at landsverkfrøðingurin leigar privatari danskari fyrirøku, sum er komin higar at arbeiða fyri privata fyrirøku í Føroyum, bæði maskinur og fólk. Og samstundis hevur landsverkfrøðingurin fólk frá hesi somu donsku fyrirøku at sandblása út-

gerð hjá sær.

Alt hetta hendir, meðan sproytukabinurnar hjá føroyskum mekanikarum standa tómar, og sandblásingarútgjerdin hjá privatum føroyskum virkjum stendur still. Og meðan føroyingar ganga hendur í lumma, gevur landsverkfrøðingurin útlendingum arbeiði.

Er slíkt framferð rimiligt? Er tað rimiligt, at ein almennur stovnur beinleiðis tekur kappingina upp við privatar fyrirøku?

Er tað rimiligt, at ein almennur stovnur í Føroyum beinleiðis hjálpir útlenskum fyrirøkum at kappast imóti føroyskum fyrirøkum?

Føroya Handverksmeistarafelag heldur ikki, at tað er rætt, at tað almenna, við óneyðugum, útreiðslukrevjandi iløgum, soleiðis leggur eitt óneyðugt ok oman á ta tungu byrðu, sum tað hart kroysta vinnulivið frammanundan knógvar undir.

Við slíkari "ramferð" gongur tað almenna á odda at máa stöð við undan øllum tí, sum eitur eitt frælst vinnuliv, bert fyri at livga og halda uppi einum alt ov stórum almennum sektori.

Ber byrðarnar einsamøll

Virkseimi í øllum samfelagnum er stórlika minkað seinastu árin.

Tøl frá hagstovuni vísa, at meðan lónarútgjaldingar í tí privatu vinnuni eru minkaðar í olukku-mát, standa lónarútgjaldingarnar hjá tí almenna í stað, ella, í besta føri, eru tær bert minkaðar eitt lítið vet.

Hetta vísir okkum, at tað er tann privata vinnan, sum einsamøll ber allar byrðarnar av tí búskaparligu afturgongdini í Føroyum, meðan almennir stovnar litið og einki eru raktir. T.d. er tað ein sannroynd, at tað eru ikki nógv færri fastløn starvsfólk hjá landsverkfrøðinginum í dag, enn tað vóru, tá ið virkseimið var í hæddini

fyrí 4—5 árum síðani.

Sostatt er niðurstøðan eisini tann, at tað er ein stórur yvirkapasitetur á teimum almennu stovnunum, sum stovnsleiðararnir av øllum alvi royna at finna arbeiði til.

Ein avleiðing er tann ágangur á ta privatu vinnuna, sum dømi eru nevnd um omanfyri.

Ein onnur avleiðing er, at meðan politikarar í londunum kring okkum privatisera frá hond, út frá teirri sannføring, at tað gagnar samfelagnum best í longdini, er gongdin tann beint øvugta í Føroyum: Tað almenna leggur alamt fleiri øki inn undir seg og smáðist enn tá heldur ikki fyri beinleiðis at troka ta privatu vinnuna burtur fyri at livga sær og sínum.

Eitt framkomið samfelag kann einans byggja á eitt sunt og vælverkandi frælst vinnuliv.

Royndir úti í heimi at prógva tað øvugta, eru allar endaðar í ruðuleika.

Ti eiga politikarar at kenna tað sum sína ábyrgd og sína skyldu, at tryggja tí frælsa vinnulivinum livilíkindi.

Føroya Handverksmeistarafelag hevur vent sær til landsstýrismannin í samferðslumálum við hesum viðurskiptum. So fer tíðin at vísa, hvørja stöðu landsins politiska yvirvald hevur til tann týðningarmikla spurningin um eitt frælst vinnuliv, mótvægis tí almenna monopolinum í Føroyum. Tann stöðan verður avgerandi fyri, um vit skulu hava eitt politiskt stýrt vinnuliv, hóast royndirnar eystanfyri eru allar endaðar í ruðuleika, ella um vit skulu hava eina frælsa vinnu í einum framkomnum samfelag, har tær friu marknaðarkreftirnar seta treytirnar.

12. februar 1992

Føroya
Handverksmeistarafelag
Vilhelm M. Johannesen,
form.

BINGO HØVUDSVINNINGUR:

Dreingja-/Gentusúkkla

Black Hawk — Explorer ella onnur, ið hóska vinnandi gentuni/dreinginum.

BH- og Expl.-dømi:
2", 2 felgubremsur
og 6 gear.

JOHN W. THOMSEN
Box 10 - 700 Klaksvík - Tlf. 55858 & 55256